

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060206

DOM
2014-04-04
Stockholm

Mål nr
M 9329-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-10-01 i mål nr M 2283-13, se bilaga A

KLAGANDE

1. H H K

2. M R

3. M R O

4. G R

MOTPARTER

1. Greenextreme AB

2. Bygg- och miljönämnden i Torsås kommun

SAKEN

Försiktighetsmått avseende vindkraftverk på fastigheten Z m.fl. i Torsås kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandena.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Dok.Id 1133936

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

H H K, M R, M R O och G R har, som det får förstås, vidhållit sitt yrkande om att Länsstyrelsens i Kalmar län beslut (2013-05-17, dnr 505-802-13) upphävs och att en opartisk inventering av fladdermusbeståndet utförs av Torsås kommun.

GreenExtreme AB har, som det får förstås, bestritt ändring.

Bygg- och miljönämnden har meddelat att den inte har något ytterligare att tillföra i ärendet.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

H H K, M R, M R O och G R har hänvisat till vad de har framfört tidigare. De har särskilt framhållit följande. Fladdermusinventeringen är bristfällig. De direktiv som framgår av Naturvårdsverkets rapport ”Vindkraftverkens påverkan på fåglar och fladdermöss” har inte följts. Bl.a. har inventeringen endast skett under tre dagar i juli 2012, under onormala väderförhållanden, och inte i juni, augusti och september. En ny opartisk inventering måste därför ske. Beslutet måste även omprövas med hänsyn till att det behövs mer forskning om vindkraftverks påverkan på människors hälsa. Vid en bedömning av vindkraftverkens påverkan på människors hälsa ska större vikt läggas vid den forskning som finns, bl.a. från Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg och inom EU.

GreenExtreme AB har instämt i länsstyrelsens bedömning.

UTREDNING I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Kalmar län har som remissmyndighet anfört följande.

I ärenden om vindkraftverk gör länsstyrelsen en bedömning av om det finns kunskap huruvida området är lämpligt och om det med hänsyn till fladdermusförekomsten bör

klassas som högriskläge, osäkert läge eller lågriskläge. Klassningen görs dels på grundval av kartstudier och erfarenheter av hur fladdermöss uppträder, men också på grundval av den översiktliga inventering av fladdermöss som länsstyrelsen utfört i länet. Då studeras alla inventerade lokaler inom en mils radie från projekteringsplatsen för att ta ställning till om det finns hotade arter eller särskilt artrika lokaler. Förevarande ärende bedöms tillhöra kategorin osäkra områden, vilket innebär att en undersökning bör göras som en del av beskrivningen av hur verksamheten påverkar naturmiljön.

Länsstyrelsen har granskat den inventeringen som har utförts och bedömer att den utgör tillräckligt underlag för bedömningen av påverkan på fladdermöss.

Försiktighetsmått avseende fladdermöss har inte föreskrivits och verksamhetsutövaren har inte heller ålagts att följa upp vindkraftverkets påverkan på fladdermöss under driftskedet. Länsstyrelsen bedömer, utifrån den inventering som gjorts, att det inte kan påvisas några konflikter mellan vindkraftsetableringen och fladdermöss.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen anser mot bakgrund av länsstyrelsens bedömning och av vad som i övrigt framkommit i målet, att underlaget i fråga om fladdermöss får anses tillräckligt i detta fall. Även i övrigt bedöms underlaget uppfylla miljöbalkens krav.

Såvitt gäller risk för skador på fladdermöss delar Mark- och miljööverdomstolen länsstyrelsens bedömning att meddelade försiktighetsmått för närvarande är tillräckliga. I övriga frågor gör Mark- och miljööverdomstolen samma bedömningar som mark- och miljödomstolen. Överklagandena ska således avslås.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulla Bergendal och Mikael Hagelroth, referent, tekniska rådet Mikael Schultz samt tf. hovrättsassessorn Ulrika Stenström.

Föredragande har varit Linn Glopestad.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-10-01
meddelad i
Växjö

Mål nr M 2283-13
Mål nr P 3754-13

KLAGANDE

1. B H

2. H H K

3. M R

4. M R O

5. G R

MOTPART

1. GreenExtreme AB

2. Torsås kommun, Bygg- och miljönämnden

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen Kalmar läns beslut 2013-05-17 i ärende nr 505-802-13, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov och miljöprövning av vindkraftverk på fastigheten Z
m.fl., Torsås kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

Dok.Id 258980

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

BAKGRUND

Bygg- och miljönämnden i Torsås kommun (nämnden) beviljade Green Extreme AB (bolaget) bygglov för uppförande av sex vindkraftverk på fastigheterna Z, T och M, P samt Q. Bygglovet förenades med villkor om geoteknisk undersökning samt försiktighetsmått om bl.a. bullervärden, placering och skuggning. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Kalmar län (länsstyrelsen)

Länsstyrelsen avslag överklagandena samt avvisade överklagandena från nio personer, däribland B H (R). Han har tillsammans med H H K (J), M R (K) samt M R O och G R (L) överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

H H K, M R O, G R och M R yrkar så som det får förstås att länsstyrelsens beslut upphävs och att en opartisk inventering av fladdermusbeståndet utförs av Torsås kommun.

Som grund för sina yrkanden anför de i huvudsak följande. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för fladdermusinventering bör det finnas en buffertzona om ca 2 km från det planerade vindkraftverket. Norra Gullabo är känt för att vara ett tillhåll för fladdermöss och särskilt längsmed Strömbyån. Avståndet mellan det nordligaste vindkraftverket och Norra Gullabo är kortare än 2 km. Fladdermusinventeringen som utfördes av konsultfirman Ecocom kan inte anses som tillförlitlig. Inventeringen genomfördes under för årstiden inte normala väderförhållanden, vilket Ecocom också medger i sin rapport ”Ecocom bedömer att aktiviteten var förvånansvärt låg i området, och kan inte utesluta att vädret med för årstiden ganska låga temperaturer i samband med hög luftfuktighet, kalla vindar och eventuella skurar, kan ha påverkat fladdermössens aktivitet negativt.” För att inte hamna i en jävssituation borde Torsås kommun anlita ett företag för

fladdermusinventering, givetvis på entreprenörens bekostnad. Det bör inte anses rätt att bolaget får välja företag för utförande av inventering.

De klagande framför oro för hur buller och skuggor kommer påverka deras hälsa. Dessa effekter är på intet sätt utredda vilket framkommer i ett antal rapporter. Enligt en publikation av professor Göran Holm vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset kan utläsas att ett lagstadgat skyddsavstånd på minst 2 km förordas.

M R har tillagt följande till överklagandet. Hon åberopar att Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, ska beaktas vid bedömningen.

Det bör fastställas vem som är ansvarig för skada på tredje person, sakskada, skada på byggnad och egendom. Skador kan exempelvis uppstå genom iskastning från rotorblad och rotorhaveri med kringflygande metalldelar.

De av Green Extreme beräknade bullernivåerna är orealistiska och enligt nya rön inte tillräckliga för att skydda kringboende.

B H yrkar så som det får förstås att länsstyrelsens avvisningsbeslut upphävs och att han ges klagorätt i mark- och miljödomstolen.

Som grund för sitt yrkande anför han i huvudsak följande.

I närområdet av den klagandes fastighet planeras det för två vindkraftsområden. Om båda projekten blir verklighet kommer bostaden att omringas av verk från tre håll. Effekterna från de två olika vindkraftsområdena borde prövas tillsammans och inte var för sig.

Länsstyrelsens bedömning av vindkraftverkens påverkan på människors hälsa är inte trovärdig. Att jämföra trafikbuller med vindkraftens olika ljud är inte

försvårbart då motsvarande studier av vindkraftsbuller saknas. Mer forskning av påverkan på människor bör göras innan fler vindkraftverk tillåts byggas.

Enligt Aarhuskonventionen har människor i allmänhet rätt till information och deltagande i beslut samt rätt till rättslig prövning i domstol. I anmälan visas att dessa rättigheter bryts i ärendet bygglov för vindkraftverk på vissa platser i landet.

DOMSKÄL

I fråga om Hs överklagande av länsstyrelsens avvisningsbeslut anser mark- och miljödomstolen att det är risken för störningar, snarare än vissa avstånd, som är avgörande för talerätten (se t.ex. Miljööverdomstolens dom MÖD 2004:40). I detta fall framgår av bullerutbredningskartorna i ansökan att vid Hs bostad beräknas ljudnivån från vindkraftsparken bli långt under 35 dB(A). Även med beaktande av beräkningsosäkerheter är det inte sannolikt att han i beaktansvärd omfattning kommer att utsättas för buller från de nu prövade vindkraftverken. Hans överklagande av länsstyrelsens avvisningsbeslut ska därför avslås.

För övriga klaganden beräknas ljudnivån bli ca 37 dB(A) eller lägre. Med tillämpning av den praxis som ytterligare befasts av Mark- och miljööverdomstolens domar (M 7022-11, M 473-13 m.fl.) finns inte skäl att förbjuda de anmälda verken, ens med hänsyn till beräkningsosäkerheter. Den relativt närbelägna vindkraftsparken vid Strömby, har genom länsstyrelsens beslut den 25 januari 2013 begränsats i omfattning av hänsyn till fladdermusförekomst, se mark- och miljödomstolens dom den 3 september 2013, M 1006-13. Den mindre omfattningen av den parken medför också att risken för samverkande buller bör vara försumbar vid de klagandes bostäder.

Den begränsning av den närbelägna vindkraftsparken på grund av fladdermöss enligt ovan, motiverades med hänvisning till risk för påverkan på arten barbastell, som omfattas av Sveriges åtagande gentemot EU:s artskyddsdirektiv. Barbastell uppges ha ett beteende som gör att avstängning av verk under kortare perioder inte säkert är

effektivt som skyddsåtgärd. Domstolen konstaterar av de nu prövade verken tangerar det i länsstyrelsens beslut och nämnda dom tillämpade skyddsavståndet på två kilometer från troliga boplatser för barbastell. I det nu aktuella anmälningsärendet har det inte framkommit att barbastell förväntas ha någon närmare belägen boplatser.

De klagande har ifrågasatt fladdermusinventeringens trovärdighet. Domstolen, som konstaterar att det är samma inventerare som står för rapporter i både nu aktuellt mål och i det ovannämnda tillståndsärendet, finner ingen anledning att ifrågasätta utredningen. Domstolen anser att bedömningen av möjliga boplatser, utifrån habitatstyper är av betydelse vid sidan av direkta ljudobservationer.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att en observationsplats (Nr 6 i inventeringen) för fladdermöss uppvisade stor förekomst av nordisk fladdermus, som betraktas som en högriskart för kollision med vindkraftverksrotorer. Området anges dock inte vara något typiskt habitat för fladdermöss. Till skillnad från barbastellen, kan avstängning av vindkraftverken under vissa perioder med förhöjd kollisionsrisk vara ett effektivt försiktighetsmått för att inte störa nordisk fladdermus. Nämnden har dock inte föreskrivit någon sådan skyddsåtgärd. Eftersom det nu rör sig om ett anmälningsärende, och inte ett tillståndsärende som i Strömbyfallet, har tillsynsmyndigheten möjlighet att föreskriva ytterligare skyddsåtgärder om det skulle visa sig vara nödvändigt för att artskyddsbestämmelserna ska efterlevas, trots att verken inte är placerade i typiska habitat för förekommande fladdermusarter, enligt inventeringsrapporten.

De av M R inlämnade uppgifterna om förekomst av brun glada är inte preciserade till plats på sådant sätt att de föranleder närmare överväganden.

I övrigt instämmer mark- och miljödomstolen i länsstyrelsens bedömningar, såväl beträffande den del som rör miljöbalken som den del som rör plan- och bygglagen. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 22 oktober 2013.

Anders Bengtsson

Bruno Bjärnborg

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Anders Bengtsson, ordförande, och tekniska rådet Bruno Bjärnborg. Målet har handlagts av beredningsjuristen Åsa Garp.